

Huszonnyolc mestervizsgáztató bizottság

Mióta megjelent a Könyv-nyűipari Minisztérium rendelete a kisipari mestervizsgáról, többszáz tettek mestervizsgát Csongrád megyében. A rendelet megjelenése óta hat év telt el. A különböző iparágakban mestervizsgára jelentkezettek közül a hat év alatt 865-en tettek eredményes vizsgát és kaptak mesterlevelet. Ezek közül 486-an voltak a Csongrád megyeiek. Itt vizsgáznak Békés, Bács-Kiskun és Szolnok megye mestervizsgára

jelentkező kisiparosai is. Csongrád megyében összesen 28 vizsgáztató bizottság működik. A közelmúlt években leg-
többben 1960-ban 209-en tettek vizsgát, tavaly csak 76-an. Az idén élénkült az érdeklődés, mert az eltelt kilenc hónap alatt 174-en jelentkeztek, s közülük 104-en vizsgáztak sikeresen. Jelenleg Csongrád megyében 27 szakmában lehet mestervizsgát tenni az előírt szakképzettség igazolása esetén.

Dokumentumok Szeged felszabadulásáról

A Somogyi Könyvtár bibliográfiai kiadványa

Akik benne éltünk 1944 és 45 fordulójának viszontagsá-
gos hónapjaiban, most elmél-
lázunk: ime, a mögöttünk járó
nemzedék számára hűsz év előtti
emlékeink máris történelemmé
váltak. Elérzékenyülten lapozgatjuk a
Somogyi-könyvtár gazdag gyűj-
teményéből fényképezett pla-
kátokat, nézzük a kapkodott
tipográfiajű, mégis oly emlé-
kezetes falragaszokat, hirdet-
ményeket, egy újnak készülő
világ első jeleit.

A 20. évfordulóra jelent
meg ez az izléses köntösű
gyűjtemény Szeged felszaba-
dulásának bibliográfiája cim-
mel, többek közreműködésé-
vel, Szabó Imre összeállításá-
ban. Egykorú újságcikkek,
röplapok, és újabb, tudomá-
nyos földolgozások egyaránt
helyet kaptak a tárgykörök
szerint csoportosított (előz-
mények, folszabadulás, az
ideiglenes kormány, politikai
harcok, közigazgatási szervek
létrehozása, újjáépítés, kul-
turális élet, egészségügy i in-
tézisek stb.) bibliográfiai
részben. Jó lett volna, ha a
Tanácsköztársaság helyi do-
kumentumairól kiadott kötet
mintájára közli a levéltári
forrásokat is, valamint a
szegedi nyomda akkori kiad-
ványait. Hiszen ezek között
ilyen jelentős művek láttak
napvilágot, mint az első ma-
gyar nyelvű Lenin-életrajz,
még 1944 végén. S ez a fontos
művelődéstörténeti mozzanat
nem tűkrözdök, még úgy
sem, ami mai keretel között
is mulasztás, hogy idezzék
Tardos Bélának a Szikra Ki-
adó szegedi tevékenységét is
tárgyaló írását A Könyv
1962 áprilisi számából.

A bibliográfia, bár címéből
nem tűnik ki, válogatott jel-
legű. Sajnálatos, hogy miköz-
ben csekély jelentőségű — és
tetszés szerint szaporítható,
sőt értékesebbekkel kicserél-
hető — kis hírlapi cikkek
többször is ismétlődnek ben-
ne, olyan alapvető földolgo-
zások, mint Fehér István-
nak a Párttörténeti Közlemé-
nyek idén tavaszi számában
megjelent tanulmánya a sze-
gedi munkásmozgalom föl-
szabadulást megelőző harcá-
ról vagy Nagy Istvánnak a
tanárképző főiskola tavalyi
évkönyvében közölt érteke-
zése a demokratikus ifjúsági
mozgalom 44 utáni történe-
téről, hiányoznak. Körülte-
kintőbb anyaggyűjtés nem
maradt volna figyelmen ki-
hagyva a fontos forráski-
adványt sem, mint Karsai
Eleknek Fegyvertelen álltak
az aknamezőkön című két
vastag kötet levéltári publi-
kációja, sok szegedi adattal.
Több elírás, ebből eredő idő-
rendi zavar korlátozza még a
kiadvány értékét.

Szóvá tesszük

Több figyelmet érdemelne

A Szegedi Közlekedési Vá-
llalat május 28-án Szeged 12
nagyüzeméhez írt levelet, s
ebben közölték, hogy segít-
séget kívánnak nyújtani az
üzem dolgozóinak bérletbe-
szerzéséhez. Fizetési napokon
árusítanának bérleteket.

A 12 szegedi nagyvállalat
közül 8 még válasza sem
meltatta a közlekedési válla-
lat javaslatát. A Szegedi
Konzervgyár, a Kenderfonó-
és Szövőipari Vállalat, a fa-
lemezgyár, a Szalámigyár, a
vágóhid és a MAV igazgató-
ság volt rest válaszolni egye-
bek között.

A dolgozók igényelnék a
segítséget. Néhány üzemben,
így például a ruhagyárban
és a textilművekben igen
nagy elismeréssel nyilatko-
znak a helyszíni bérletáru-
sításról.

Saját munkásaik érdeké-
ben az üzemeknek több fi-
gyelemmel kellene kezel-
niük a közlekedési vállalat
kezdemenyítését a szegedi
üzemekben.

Amin változtatni kell!

A Boszorkánykonyhának,
Szeged egyik legforgalma-
sabb vendéglátóhelyiségének
a mellékhelyisége több mint
négy hónapja zárva van. A
szabadtéri játékok előtt
kezdték javítani és szépen
rendbe is hozták. De a sza-
badtéri játékok ideje alatt
sem nyitították ki, ellenben
egy cédulát szögeztek az aj-
tajára: „WC a Széchenyi té-
ren”. A szabadtéri játékok-
nak már régen vége, de a
mai napig sem adták át cél-
jainak a helyiséget. A szem-
élyzettől nyert értesülé-
sünk szerint azért nem nyi-
tották ki, mert mint mon-
dották: „Az utcáról is bejön-
nek használni az illemhe-
lyet, s bepiszkolják. Sze-
mélyzet pedig nincs, hogy
azt mindig rendbehozzák.”
Ez nagyon kényelmes állás-
pont, de nem méltó a kultu-
rárt vendéglátáshoz.

Megemlíthetjük még, hogy
a Somogyi utcai tejivóban is
hetek óta le van zárva a
mellékhelyiség.

A Széchenyi téri tejivóban
is van ugyan WC, de azt a
vendégek szintén nem hasz-
nálhatják, mert az oda veze-
tő folyosót raktárnak hasz-
nálják.

A Szegedi Vendéglátó Vá-
llalatnak sürgősen változtat-
ni kell ezen a helyzeten!
Fekete Jenő

Romániai utakon

A Királyhágóra úgy
cammog fel a síksághoz szo-
kott autóbusz, mint a csiga.
Meg is áll rögtön, nagyot
szusszantva, mihelyt vízszin-
tesbe jön alatta az úttest.
Balról vendéglőféle, annyira
modern stílusban, mintha ép-
pen szállni készülne a párás
messzeségbe. Jobbról tarka-
színűs campingsátrak, azon
túl pedig beláthatatlan völgy,
amelyre gazdagon zuhog a
napsugár. Távcsövezés, fény-
képezés, ámuldozás. Jéghideg
ásványvizet adnak egy leír-
t, az üveg legalább másfél lite-
res. Olcsó, mert a buszszámban
még vastag a pénz. Jó lenne
itt tovább elidőzni, többet
költeni, sört rendelni. De
szól a duda, amelynek olyan
a hangja, mint a mutáló ka-
masz, s indulás.

Innen már lefelé kunkoro-
dik a szerpentin. A lejtő
olyan erős esésű, hogy a fé-
kek csak bajjal fogják a ke-
rekeket. Az út szegélyén öles
tablók, tömve jelszavakkal,
termelési görbékkel, szá-
moszlopokkal. Nem tudni, hogy
a sofőrök olvassák-e ezeket,
de nem valószínű. Sokkal
praktikusabb ennél, hogy a
kilométerkövek jelzik a leg-
közelebbi helység és a követ-
kező nagyobb város nevét,
valamint a lefutandó távolsá-
got. Az utas mindig tudja,
hogy hol tart.

Csúcán a Boncza-kastély
alatt húzunk el. Ide jött el
Ady Endre Bertukát felesé-
gül kéri, hogy egy évre rá,
1915-ben a gógós apa akarata
ellenére is megesküdjének. A
„fél-kéjlek, fél-xúriából” alig
villan elő valami, mert a ha-
ragos fenyeves spanyolfalat
von eléje. Csak a képezelat se-
gít bekukkantani a parkba,
amelynek a „bolond, szép,
ezerbajú, kínú, izgalmas, ka-
lamajkás” életű Ady róttá
kavicsos útjait. Itt nyúlt bele
egy-egy bukszusbőrbe,
hogy kivége onnan a vigyá-
zó szemek elől elrejtett, be-
tegsége miatt tiltott boros-
üveget. Vojnica, a pendelyes
kis román szobalány koty-
tyantotta ki egyszer a titkot.

A vasút itt simul megint
a szürke országút mellé.
Gyorsonat suhan sziszegve
a hátán, utolérve, elhagyva
kinevetve azokat, akik na-
gyobb kerülővel csak a há-
góra felkaptatva tudnak be-
jutni Erdélybe.

Lassan szelíd lankákká tör-
pülnek a hegyek, mintha
megunták volna a pisike-
dedést. A gépkocsiforgalom
igen gyér, többnyire motor-
biciklik, építőanyaggal rakott
nagyhangú teherautókat ke-
rülget a mutatós Ikarusz.
Feltűnik Bánffyhungary jel-
legzetes templomtornyja, stí-
lusára nézve a gótika népi
változata. Ez már Kalotaszeg
vidéke, a gyönyörű szőttek
és fadaragások hazája. Innen
csak hét kilométernyire esik
Körösfő község, s mint a ne-
ve is rá vall, szélső házain
túl buzog a Sebes-Körös for-
rása. A fáma szerint álljon
meg itt minden vándor, mert
megéri. Minél többet iszik a
kristályos vízből, annál job-
ban megfiatalodik. Nosza, 35
szomjas ember hajol neki
nagy izgalom közepette, s
annyit kortyolgatnak belőle,
hogy félt: ha nem hagyják
abba, csecsemőkként utaz-
hatnak tovább.
Ünnepnap valóságos bú-

csújárás van itt. Alighanem
az egész környék ide jár fia-
talodni, de kiváltképpen idét
tölteni a forrás mellé épített
vendéglőbe.

Locsogó patakok mentén,
kolompszavas csordák között,
csöpp falvakat érintve kigyó-
zik az út Kolozsvárra. A sze-
lid Arkádiából valósággal
belecsöppenünk a lüktető
forgatagba. Cluj — ahogy a
románok nevezik — fényben
fürödvé kínálja magát a tu-
rista szemének. A villamos-
vezeték alatt szuszogó trol-
ibuszok futnak, jelzőlámpák
villognak, gyalogosok tömege
ring, hullámsík és torpan
meg az átjáróknál. Sox kül-
földi autó parkol az útszégé-
lyeken, vagy futkos kanya-
rogva a város utcáin. A nap
éppen delel és pazarolja me-
legét.

A körös-körül fekvő enyhe
lejtésű dombok mintha féltve
övnék a várost, amely máig
megőrizte patináját, s mégis
szüntelenül fejlődik, csinoso-
dik. Lakóinak száma megkö-
zelíti a 200 ezret, de ez csak
fent a Fellegváron híhető,
ahonnan belátni az egész
völgykatlant. Nem is hegy ez
tulajdonképpen hiszen alig
emelkedik a legmagasabb
tornyok fölé, mégis jól látni:
a régi város — centrumában
a Mihály-templommal — ha-
talmas, világos színekben
pompázó új település öleli
körül.

Aki már megfordult itt
valaha, annak különösen fel-
tűnő a nagy változás. A fel-
szabadulás előtt még végig
nyomorúságos viskók igye-
keztek behúzódní a hegyláb-
ba, mintha szégyelltek volna
létezésüket. Ma már nyomu-
kat sem lelni. A helyükön
elegáns pontházak veteked-
nek a Fellegvárral, s büszkén
nézegetik magukat a Szamos
közében. Eltűnt az egykori
szemetes-bűzös ócskapiac, át-
adta helyét egy tágas, virá-
gos térnek és hat-nyolceme-
letes új házaknak.

Messziről villóznak ide a
Klinikák karcsú épületei, s
az egyetemi diákváros kors-
zerű kollégiumai. Tizenkét-
ezer diák kapott bennük ké-
nyelmes otthont. Nyáron,
amikor vakációra mennek,
csendesebb a város, összel
azonban megelevenednek az
utcák, hangosak a parkok,
benépesülnek a könyvtárter-
mek. Késő éjjelig hömpölyög
az ifjúság áradata a Szabad-
ság térré, ahol Fadrusz János
hatalmas Mátyás-lovaszobra
látható. Mindig sokan gyö-
nyörködnek az izmos ménen
egyesen ülo király alakjá-
ban, távozás után mégis töb-
b, „beugranak” annak a ta-
lálós kérdésnek: tudod-e,
hogy Mátyás lova melyik lá-
bát emeli fel? Ki a jobb el-
sőt, ki a bal hátsót mondja,
pedig úgy áll az mind a négy
lábával a talapzaton, mint a
cövek. A gyerekek pedig az-
al is szórakoznak, hogy me-
lyikük tud diót dobni a ki-
rályt éltető hatalmas mellé-
alak nyitott szájába.

Milyen friss-színűek a pa-
loták! Mintha naponta tisztá-
lódódnának. A művészi fa-
ragásokat nem lepi be a füst
és korom, ezért olyan úde az
egész városkép. Ennek okát
csak a „bennszülöttek” ismer-
ják. Nézzék csak — mond-
ják némi dicsekvéssel — az
új házakon már kémény
sincs. Nem azért, mintha

most is a kémények száma
szerint vetnék ki az adót,
mint valamikor, hanem nincs
rájuk szükség. Igen, annyi
a földgáz Romániában, hogy
a lakásokban a meleget is ez-
zel csinálják.

A Bánffy-palotát és a többi
építészeti remeket éppen ta-
tarozzák. Bizonyos, hogy jó-
néhány évig nem lesz gond-
ja rájuk a néptanácsnak.

Rongeteg a műemlék, a
látványos. Jó lenne mindent
sorra megnézni, vagy leg-
alább bepillantani a másfél
millió kötetet számláló egye-
meti könyvtárba, az Allami
Magyar Operába, Mátyás ki-
rály szülőházába, az ifjúsági
művelődési házba. De csak
az 1921-ben alapított nagy-
hírű botanikus kertben lehet
már kisebb szemlélet tartani,
nem futja többre az időből.

Mintha az egész földkere-
ség flórája elküldte volna ide
képviselőit. A tuskés kőkeny-
bokortól a karcsú kókuszpál-
máig, s a leveleit két méter
átmérőjű is megnövesztő
illatos Victoria régiáj minden
növény bemutatkozik a
látogatóknak. Kellemes kirán-
dulóhely. Akinek kedve tartja,
akár Dél-Amerikába is
képzelteti magát, csak be-
 kell állnia a minden elkép-
zelhető fajtavál hivalkodó
kaktuszerdőbe.

A busz megint erőlködik.
Elcsavarog a külváros villa-
soraik között, majd a szélső
házacskáktól is elköszönve
berregve iparkodik az 550
méter magas Feleki-hegy te-
tejére. Innen még egyszer
nagyszerű kilátást nyújt a
kődpáras völgybe tűnő han-
gulates Kolozsvár.

F. NAGY ISTVÁN

NOKEDLI és galuska

— Szégyenlem magam, fakadt ki
Toka igazgató, a Nokedliszaggató Mű-
vek műszaki értekezletén. Minden va-
lamirevaló üzem továbbfejleszti
gyártmányait, sőt újakat dob piacra,
csak éppen mi nem. Hallották már?
A Hajóurugyár elseljélt kezdve folyó-
alattjárókat készít, a Vitorlázórepülő-
gyár úrvitorlásokat, a Mikrobuszgyár
makrobuszokat. Mi, pedig? Most is
azt a vacak nokedliszaggatót csinál-
juk, aminek a műszaki leírása még
Szatopluk idejéből való.

Döbent esend követte a főnöki
dörgedelmet. Többen vették a kalap-
jukat, s óvatosan a helyükön marad-
tak, mások meg se moccantak, csak
elsétáltak a vészkiáraton át. Még a
legifjabb technikusknak, Szimpla Já-
nosnak is szégyenpír borította el or-
cáját.

Egész éjjel álmatlanul forgolódott
ágyában. Gondolkozott. Egyet fordult,
s egyet gondolt. Reggel egyenesen be-
állított csoportvezetőjéhez.

— Dupla kartárs kérem, volna egy
ötletem.

— Mi, ötlete? Na, ne mondja!

— De mondom! Ha a nokedliszaga-
tató áttételének fordulatát felgyor-
sítjuk, s fúratokat alsó vezérlésű fő-
tengelyre helyezük, holnapról a NO-
KIMPEX köti le az egész termelést.
S még csak sok pénz se kell hozzá!

— Ugyan, ki hallott még alsó ve-
zérlésű főtengelyről? Látszik, öcskös,
hogy most bujtál ki a technikumból!
Ha majd olyan régóta dolgozol itt,

mint én, nem jutnak eszedbe ekkor-
ra ostobaságok.

Hanem mégis szeget ütött a dolog
Dupla fejében! Hm, alsó vezérlésű fő-
tengelyre szerelt fúrat? Nem is olyan
rossz. Újszerű megoldás. Jó kis újít-
tás lenne belőle! Még egy hétig spe-
kulált magában, azután benyitott
Tripla osztályvezetőhöz.

— Tripla kartárs kérem, a vezeté-
sem alatt álló csoport helyett és ma-
gam meg tudnám oldani a nokedli-
szaggató korszerűsítését. Újításom lé-
nyege az, hogy a fúratokat felső ve-
zérlésű alsóra tesszük át és felgyor-
sítjuk, miáltal...

— Miáltal marad minden a régi-
ben — szolt közbe az osztályvezető. —
Nem szégyell öreg szakember létére
ilyen műszakilag megalapozatlan fan-
tazmagóriákkal előállni? Még ilyet!

Aznap nagyon sok dolga volt. Más-
nap is azzal foglalkozott, hogy vala-
hogy elüsse az időt. Allandóan Dupla
újítási javaslata fúrta az oldalát. Fu-
rat, fordulat, főtengely, furten-
gely, főford, atulat. Nem újítás ez,
hanem találmány. Akár nemzetközi
szabadalom is lehetne belőle! Mire
idáig eljutott, eltelt egy hónap. Be-
kopogott a főmérnökhez.

— Kvartha kartárs kérek, a veze-
téselem alatt álló osztályon végzett el-
vi kutatások eredményeképpen rövi-
desen megalkotjuk a szuper-nokedli-
hiperszaggatót. Lényege az, hogy a fu-
ratos főtengely fordulatához főford-
rendszerű furtengelyt atulatunk.

Árról, hogy a mű találmányunk
indul, mélyen hallgatott. Mégis meg-
lepte Kvartha főmérnök válasza:

— Hová gondolsz, Gyurikám? Nem
fejőstehén a népgazdaság, hogy va-
gyonát meddő kísérletekre pazaroljuk.
A gyártmányfejlesztési osztálynak az
a feladata, hogy fejlessze a gyártmá-
nyokat, s nem az, hogy a gyártmá-

nyokat fejlessze! Eppen te feledkezel
meg a korszerű üzemszervezésről, a
technológia és a termelékenység ál-
landó fejlesztéséről, s nem utolsósor-
ban a közgazdasági szemléletéről!

— Amen, válaszolta magában Tripla, s
keresztet vetett a nemzetközi szaba-
dalomra.

Egy esztendő múlva Toka igazgató
hívatta főmérnököt.

— Kvartha kartárs kérek, látod
ezi? — S orra alá dugta a legfrissebb
Műszaki Értesítőt.

— Kvartha nézte, s ezt a cikket látta:
„A Galuska Kisipari Szövetkezet-
ben új nokedliszaggató gépsor gyártás-
át kezdtek meg. Az új berendezés
világ színvonalon, a legkorszerűbb ter-
melési körülmények között állítja elő
a nokedlit. A prototípus Nagy-Bri-
tannia, és Észak-Irország Egyesült
Királyság máris megvásárolta. A null-
szériára az Etiópiai Császárság, a
Luxemburgi Nagyhercegség és az Iz-
landi Köztársaság jelentette be igé-
nyét a NOKIMPEX-nek. Az új konst-
rukciót rövidesen bejegyzik a nem-
zetközi szabadalmak jegyzékébe.”

Toka igazgató tokája remegett az
idegességtől. Még a ékesszólása is el-
hagyta. Csak ennyit kérdezett:

— Es ti mit csináltakot?

— Azonnal megtudom — készsé-
geskedett Kvartha, s már tárcsázta is
Tripla telefonszámát.

— Azonnal utánanéklődöm és
visszahívlak — válaszolta Tripla, s
hívta Duplát.

— Azonnal jelentem — felelte Dup-
la, s hívatta Szimplát.

De nem jött. A létszámyilvántar-
tóban közölték, hogy egy évvel
előtt igazgatói hozzájárulással kilépett
a vállalatól. Azóta a Galuska Kis-
ipari Szövetkezetben dolgozik.

Fehér Kálmán